

Cena velblouda, který vyhraje
prestižní závod se může vyšplhat
až na 15 milionů korun.

Hrbatý sprint

Velbloudi, zde zvaní „Ata Allah“ tedy dar boží, dodnes hrají v pouštích Arabského poloostrova důležitou roli ve všech aspektech denního života beduínů – obyvatel nehostinných pouští. Právě u nich jsou velmi populárním sportem tradiční velbloudí dostihy.

Dříve se velbloudi chovali hlavně na maso a mléko, cena takového kusu se dnes pohybuje kolem 500 riálů, tedy 25 000 korun. Ovšem časem se tradiční velbloudí dostihy staly profesionálním byznysem, který zahrnuje speciální tréninkové programy a farmy na odchov soutěžních čistokrevných velbloudů. Vždyť vítězové hlavních ománských dostihů často získají jako první cenu nový automobil či tučnou finanční odměnu. Navíc cena vítězného dromedára se může vyšplhat až ke 100 tisícům riálů, tedy k neuvěřitelným 5 milionům korun. Jeden z Ománců dokonce mluvil o částce 300 tisíc riálů! Ovšem co si budeme povídat, ropní šejkové ze sousedních Spojených arabských emirátů

či z Kataru dokážou takové ceny bez problémů překousnout. V Ománu se během roku koná šampionát několika velkých dostihů a bezpočet menších lokálních závodů. Většinou se konají ve dnech volna či při oslavách státních svátků. V současnosti by exotické velbloudí dostihy měly též přitáhnout také pozornost turistů. Omán je i přes své přírodní krásy a tradiční kulturu zemí prakticky turisticky neobjevenou, což by současný vládce chtěl změnit. Omán je jedním ze dvou sultanátů na Zemi a díky osvětové vládě sultána Kábuse bin Saida tvoří překvapivě vyspělou a bezpečnou část Arabského poloostrova. Zelené oázy palem ve společnosti starobylých vesnic a pevností jsou jako vyobrazené z pohádek Tisíc a jedné noci. Jeho ve-

ličentstvo sultán Kábus, který velmi dbá na zachování ománských tradic – tedy i velbloudích závodů, se narodil 18. listopadu 1940 na jihu v Salála. V červenci roku 1970 nenásilnou cestou svrhl svého otce. Díky svému vzdělání z Anglie započal osvícenou reformní vládu a ač je absolutním monarchou, investoval moudře zisky z prodeje ropy a hlavně zemního plynu do rozvoje země, vzdělání a zdravotnictví. Od svého nástupu v roce 1970 vytáhl zemi z chudoby a izolovanosti do fungujícího a prosperujícího státu. Z tohoto důvodu mají Ománci svého sultána rádi. Dnes také připadá na 18. listopad i 23. červenec státní svátek. Titul sultána je dědičný, nicméně Kábus nemá žádné potomky, jeho dítětem je Omán.

Závody v Ománu nejsou výhradně mužskou záležitostí.

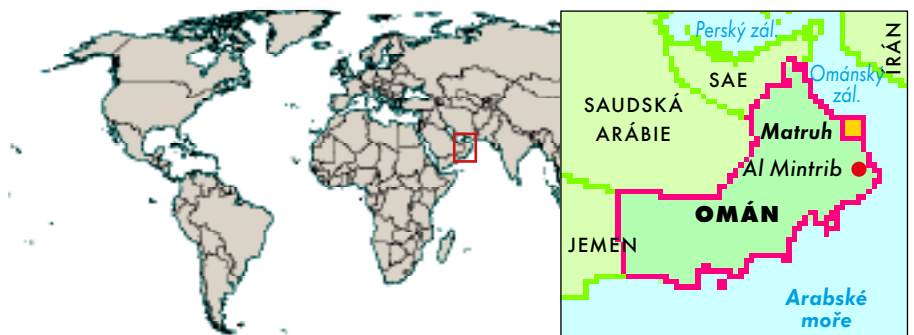

NÁHODNÉ SETKÁNÍ

Přijždíme autostopem na korbě pick-upu do Bidiyahu, seskupení 15 vesnic a městeček v severovýchodním Ománu. Jsme na okraji velké písčité pouště Wahiba, dnes správně nazývané spíše Sharqiya Sands neboli „Východní písky“. Ve městě Al Mintrib zvědavě nakukujeme do výstavní síně malé galerie. Jen pro vaši představu, umělecké galerie nejsou na okraji pouště zrovna běžnou záležitostí. Velkou náhodou potkáváme v galerii skupinu fotografů – členy ománské fotokluby. U šálku kardamomové kávy a následujícího pozvání k obědu se dozvídáme, že tu čekají na odpolední začátek velbloudích dostihů. „Jen jezte, jste našimi hosty,“ zní galerií.

Rozvařená rýže se skopovým masem se pojídá rukama. Přátelský Humaid Al Hajri, místní učitel angličtiny, náš nový dobrovolný a srdečný průvodce, nás odváží za město k dostihové dráze. Již za posledními domy se k nebi šplhají až sto metrů vysoké duny z červeného

písku. Poušť má rozměry 180 x 80 kilometrů. Načervenalý písek je všude kolem, kam jen lidské oko dohlédne. Vítejte ve světě beduínů. Hlouček jezdců se již se svými velbloudy připravuje na okraji závodní dráhy. Ocitnout se mezi beduíny s místními fotografy

Když velbloudi doběhnou,
dráhy se ujmou koně.

má nespornou výhodu. Bez problémů mně Humaid domlouvá fotografování několika z nich. Takové portréty bych bez něj těžko pořizoval, k focení je třeba výslovný souhlas fotografovaného. Dostávám se do fotografického rauše.

ODSTARTOVÁNO

Za rytmu bubeníků prochází závodním koridorem průvod zpívajících mužů. Díky chandžar jim visí za pasem, někteří jdou s puškou v ruce. Prachem se blíží téměř biblická karavana dromedárů. „Máte velké štěstí,“ oznamuje nám Humaid. „Tohle jsou malé lokální dostihy, které tu v Bidiyahu máme tak třikrát až čtyřikrát do roka,“ dodává. Dostihy začínají. Překvapuje mě, jak rychle velbloudi běhají. Při sprintu mohou dosáhnout rychlosti až 65 km za hodinu. Z oblaků prachu je chvílemi slyšet jen dusot ko-

VIDEO

V Ománu můžete zažít i velbloudí závody bez jezdců, atmosféra je však podobná jako u závodů klasických.

www.youtube.com/watch?v=0T_igrI_N1Q

Startovní pole v plné kráse.

pyt. „V arabštině tomu říkáme Rakhad AL-Ardah, což znamená přehlídka nejkrásnějších a nejrychlejších velbloudů. Dnes tady nebude žádný vítěz. Jezdci jsou hrdými majiteli svých velbloudů a chtějí nám ukázat jejich krásu a své zkušenosti,“ referuje plynulou angličtinou místní rodák Humaid. Omáňští fotografové v dlouhých světlých pláštích dišdaša a čepičkách kumma (někteří dokonce ve fotoreportérských vestách) vypadají v kombinaci s moderní fototechnikou v rukou komicky. Ve zvířeném prachu zvířecích kopyt jsem na celé akci jediný zahraniční fotograf. „Před třemi lety si tady sám sultán Kábús bin Said pořídil velblouda z Bidiyahu,“ usmívá se Humaid Al Hajri s fotoaparátom na krku. Druhou polovinu programu činí koňská sekce. Dráhou proletí skupina desítek koní. Vracejí se zpět po dvojicích, začíná opravdová exhibice. Jezdí se ve stoje, ve dvojicích, po zadu. Všichni se dobře baví. Na hlavní tribuně sedí vážení hosté, starší Omáňci dřímají v rukou tenkou dřevěnou hůlku a v okolním publiku sedí i několik žen. Dříve ale byly dostihy vyložené pánskou záležitostí. Omán je sice konzervativní muslimská

země, nicméně zdejší ženy mají volební právo, mohou pracovat i studovat. Nastal zde soulad mezi tradiční minulostí a moderní společností. V odlehlejších a pouštních oblastech však ženy dodnes ještě nosí obličejovou masku burka v černé barvě. Během mého krátkého zamyšlení nad postavením mužů a žen v místní společnosti dobíhají poslední artisté na koních. Je po závodech, ještě nějakou dobu přátelsky klábosíme s Humaidem. Když slunce nad pouští začne zapadat, loučíme se a vyrážíme najít nocleh v obřích dunách 🌍

PAVEL SVOBODA

*1. 6. 1985 Vystudoval geografii na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy, kde pokračuje v doktorském studiu se specializací na hydrologii. Pobyt a treky v horách jsou podle něj

jednou z cest k návratu k přírodě, zdrojem volnosti, lidské svobody a nekončící inspirace. Zaměřuje se na krajinářskou fotografii horského prostředí a život obyvatel velehor. Pravidelně publikuje články a fotografie z cest a pořádá cestopisné projekce pro školy i veřejnost.